

Sortilegi fut. pfitetur. qui tales ofulit punitur penitētia. Qd. i. q. anno. vt. h. e. q. v. qui diuincōnes. ipfi autem facientes huiusmo. bi artes tā tum penitētia vnius anni viden. tur punitur de sortil. c. ij. sed illud intelligo eē dispensacōz secundum legem autē ipse male. ficus capi. te punitur. ut. C. d. ma. le. l. ne. mo. Jo. Questio. ij.

inopie. nisi ut suaz diuiciarū augmento et possessione nō modica extensione porre cta baptismalis seu porrochiales ecclesie penitus destruantur

Incipit causa vicefina sexta

Vidam sacerdos sortis legus esse et diuinus cōmicitur apud ep̄m correctus noluit cessa re ab ep̄o excōicat. tā de. z agens in extremis recōiliat a quodā sa cer dote ep̄o incōsul. to. iudiciē sibi penitētia s̄b quātitate t̄pis canonibz p̄fixa.

Primū q̄rit. qui sūt sortilegi. **S**ecūdo an sit p̄ctm esse sortilegū. **T**ercō a qui bus genus diuincōis sup̄sit exordium. **Q**uarto quot si nt genera diuincōis **Q**uinto an sortilegi ul' diuini sint excō munitadi si celsaē noluerit. **S**exto an excōicatus ab ep̄o possit recōiliari a p̄ s̄bro illo incōsul. to. **S**eptio. si morienti bus ē indicēda penitētia s̄b quātitate t̄pis

Qui sint sortilegi p̄si **Q**ui dorus diffinit ethimologiarum li bro octauo ita dicens.

Qui sint sortilegi.

Sortilegi sūt. q̄ sub noie fidei religi omis p̄ quāsdā q̄s scōz seu ap̄loruz vocāt sortes diuincōis sciētiā p̄fitem tur. aut quarūcūqz scripturaz ins̄p̄ctōe futura promittunt.

Quod aut sortes exquirere pecca tum nō sit. exēplis et auctoritati bus p̄batur. Cum enim achor de anathemate furtim subripuissz. et ob eius p̄ctm p̄plus cesus apud naysn hostibz ter ga debissz. p̄cepit dñs iosue ut sortibz ex quiret. quo peccate p̄plus in manibz ho stiu cadere meruerat. iosue p̄ceptū acci piēs misit sortes p̄mum sup̄ tribz. deinde sup̄ familias. demū sup̄ p̄sonas. et sors ita decidit sup̄ achor. **S**aul q̄z cū pugnās otra philisteos iurassz se interfecturuz qui cūqz ante solis occasū de p̄p̄o omedēt sor te dephendit ionathan filiū suū mel ome disse qd̄ scepro accep̄at. Quēz cū morti

Quod aut sortiles no. q. sortiles que dam sunt licite que dam illicite. illicite sunt q̄ fiūt p̄ magicas incācōes vel que fiunt ad ex. ercendas vanitates aliquas. vel que fiunt ad in. quirendum aliqua oc. culta. vt. h. e. h. qui. et. c. illud. sed q̄ fiunt necessita. tis causa nō sunt illicite vt si orōtio esset de. ele. ctione ali. quorum et essz paritas vtrinqz in omnibus exemplo mathie possunt fi. eri sortes. vt. h. e. non exemplo. et. q. v. non licet. cum enim non superest hu manū ofisiū

tūc possumus recurrere ad diuinū auxiliū. vt. xxij. q. ij. q̄ritur. et in his bijs secundum leges decurritur ad sortes vt. ff. de iudi. sed cum ambo

tradē vellet p̄p̄o supplicāte reuocauit sen tentiā. **J**onas vero cū a facie dñi fuge ret a nautis sorte dephensus in mari dei e atz a ceto ē absorptz. **D**e zacharia em̄ legit q̄ sorte exigit ut incensū ponēt **M**athias vero filz a beato petro sorte in apostolatū et iude successor eligit. **N**ō ergo tantoz exēplis p̄batur patet malū nō esse. **V**n̄ et aug. ait in li. psalmoz

Sors nō est aliquid **Q**uid sit sors mali s̄z res i hūana dubietate d̄mā indicās voluntatem. **H**is ita r̄ndetur **A**nteq̄ euangeliū clarescēt multa p̄mit tebātur q̄ t̄pe p̄fectioris discipline penitē fut eliminata. **C**opula nāqz sacerdotalis vel ofanguineoz nec legali nec euangeli ca vel apl. ca aucte phibēt. ecclīastica tam lege penitus interdicitur. **S**ic et sortibus nī mali iesse mōstratur. phibētur tñ fidei bus ne sub hac specie diuincōis ad anti quos idolatrie cultz redirēt vñ quibusdā ostellacōes et futuroz signa custodienti bus apls ait. **D**ies obfuiatis et menses et tēpora et anos. vñ timeo ne forte sine cā laborauerim in vobis. **S**ic et astronomia seu etiā astrologia ap̄d catholicos in dis. fuetudmē abijt qz dum p̄pria curiositate hijs nimis erāt itēti minus vacabāt hijs q̄ saluti aiāz erāt accomodata. **Q**uod aut sortibz credi nō oporteat. ieronimus testatur scribēs sup̄ ionā **E**xēplo iōne ul' mathie non oportet sortibus credi.

Non statim debemz sub exēplo iōne sortibz credere. vel illud de actibus ap̄loruz huic testimonio copulaē ubi sorte mathi as in apostolatū eligitur. **I**te aug. ad iniquificōnes ianuarij.

Hij qui de paginis euangelicis sortes legūt. et si optandū est ut id potius faciant q̄ ad demonia ofulēda occurrant. tamē ista michi displicet s̄uetudo ad ne gocia secularia et ad vite huius necessita tem diuina oracula velle ouertere. **I**te beda sup̄ actus ap̄loruz **E**xemplo mathie. vel iōne nō est sortibz in d̄mā credenduz.

Non exēplo mathie vel q̄ ionas p̄ pheta sorte dephensus sit indr̄iter sortibz ē credēdū. cū priuilegia singuloz ut ieronimus ait omunē legē om̄ino facē non possunt. **S**i qui tamē aliqua necessi tate opulsi deū putāt sortibz exemplo a postoloruz esse ofulendū. videant hoc ipsos ap̄los nō n̄ collecto fratru ceto et p̄cibus ad deum fufis egisse. **D**e diuinis vero scribit augustinus ita dicens.

Nō sūt obfuiāda q̄ a diuinis p̄cipiunt q̄ uis ea cōtingāt que ab eis prenūciantur

. C. commu. miā de leg. si duobus. et august. scripsit qui busdam cū ciuitas essz obfessa et dubitaret clerus qui deberent fugere qui manere qd̄ sorte illud essz dirimē dum. **A**chor. bystoziam habes. i. q. iij. Item peccato. **M**ayn. ciuitatem. **S**aul. hoc habes. xxij. q. ij. s. Itē op. ponitur. **S**ors n̄ est. mali in sui natura non est mala tñ prohibetur quia per asiduita. tem labitur talis. in p̄o latriam si cut est in iu ramento. vt. xxij. q. i. et iura. bunt. Jo. **N**on stati. tione. quia hoc fuit diuina in. spiratione factum. vt. xliij. q. v. dixit. **H**ij qui. id po. tius. quia p̄mittitur minus ma. lum vt qui tetur ma. ius. vt. xx. xij. q. ij. si quib. veri. us. et. xxij. q. i. con. fitora. et ē similis mo. dus loquen. bi. i. q. i. du. ces. **N**on ex. emplo cum priuile. legia. xvi. q. i. hinc ē et. s. di. iij. priuile. gia.

Illud quasi licetiozi. quasi diceret non videtur in tantu peccare. Eminentiori id est pulcriori. vel maiori.

Ventri loqua. que habebat spiritus phito nis in ventre qui multis diebus se quebat paulum et alios predicatores et clamabat. illi sunt huiusmodi qui amant salutem suam magis quam salutem hominum. unde offensus paulus conuersus est ad eam et dixit spiritui. precipio tibi ut recedas ab ista et statim recessit.

Intelligi voluit dominus etiam illa que a diuinitatibus non secundum deum dicuntur si acciderit que dicitur non sic accipienda ut fiat que precipiuntur ab eis aut colantur que coluntur ab eis. **De li. i. de doctrina christiana. Institutiones by**

minum que sunt superstitiose vel non

Illud quod est secundum institutiones hominum partim superstitiosum est. partim non est superstitiosum. Superstitiosum est quicquid institutum est ab hominibus ad faciendam ydola et colenda personas. vel ad colendam sicut domini creaturam partem vel ulla creature. vel ad consulationes et pacta quedam significacionum cum demonibus placitata atque federata que sunt molimia magicarum artium. que quidem commemorare potius quam docere solent poete ex quo genere sunt. sicut quod li. ceteriori uitate auruspiciu et augurium libri. Ad hoc etiam genus pertinet omnes ligature atque remedia que medicorum que disciplina ordinat siue in precantacionibus siue quibusdam notis quas characteres uocant. siue in quibuscunque rebus suspendendis atque ligandis vel etiam saltandis quod ammodo non ad reparationem corporum. sed ad quasdam significaciones occultas a manifestas que eminentiori nomine phisica uocant. ut quasi non superstitione implicare. sed nature potestate uideatur. sic sunt inuenerunt in summo singularium aurium aut de structionum ossibus ansule in digitis. a cum tibi dicitur singulietati ut dextra manu pollicem teneas. hijs adiunguntur milia immanissimarum obfurationum. si membrum aliquod salierit si iunctim ambulanti amicus lapis a puer medius inuenit. Idem etiam illa sunt. limen calcare cum ante domum suam trahit. redire ad lectum si quis dum se calciat sternutauerit redire ad domum si precedens offenderit. vel si uestis a foricibus rodatur. Neque ad hoc genere superstitiosum pnciosose segregandi sunt qui olim genethiliaci propter natalium obseruaciones diez nunc aut mathematici uocantur. nam et ipsi quous uera stellas positionem cum quisque nascitur obseruatur et aliqui puesti gat. tunc quod conatur inde uel actones nras uel actonum euentu potuere nimis errant hoc aut genus fornicacionis anime salubriter diuina auctas non tacuit. neque ab eo sic detruit aiam ut propterea talia negaret esse se etada. que falsa dicitur etiam a professoribus eorum si etiam dixerint uobis inquit et ita euenerit ne credatis eis. Non enim que imago samuelis mortui sauli uera pronunciauit propterea talia sacrilegia quibus illa imago presentata est minus execranda sunt. Aut que in actibus apostolorum femina uetri loqua uerum testimonium phibuit apostolis domini ideo paulus apostolus perperit spiritui illi. ac non potius feminam illius de

Osi sine talibus rebus angelorum ergo a liqua est scientia a diabolo. ut. i. e. q. v. c. episcopi. in principio. ar. cotra. s. xxxvii. di. s. sed et otra. ubi dicitur quod a diuinis scripturis omnis scientia super sit incium.

Sed et illud tangit illud quod legitur in iosue quia populus circuncisus fuit a tempore abrahe usque ad illud tempus quo populus egiptus fuit.

monij correctioe atque exclusioe mudauit. Des igitur artes homini uel nugatorie uel noxie superstitiois ex quadam pestifera societate hominum et domum quasi pacta infidelis et dolose amicitie constituta penitus sunt repudiande et fugiende a christiano. **Dez in li. de ciuitate dei. No e uita s mors inquit sic vel curaco q a dmis ul magis expetit**

Osi sine saluatore salute uult habere et sine uera sapientia extimat se prudentem fieri posse non sanus s eger. non prudens sed stultus in estudie assidua laborabit. et in ceitate noxia stultus et demens permanebit. accipit de omni inquit et omni curaco que a dmis et magicis artibus uel ab ipsis demonijs in ydoloz cultura expetit. mors potius dicenda est quam uita. et qui ea sectatur si se non correxerint ad eternam perditionem tendunt. psalmista dicente. omnes dii gentium demonia sunt. qui per deceptos hoies alios decipe quotidie gestant. ut perditionis sue eos faciant fieri precipites. Itaque hec uanitas magicarum artium ex tradicione malorum angelorum in toto terrarum orbe plurimis seculis inualuit per quondam sciam futurorum et infernorum et per muetones eorum inuenta sunt auruspicia auguraciones et ipsa que dicitur oracula et nigromantia. **Dez ofessionu li. iiii. xpiana pietas plane**

Illos planetarios expellit et danat. **netarios que mathematicos uocant plane osule non desistebant. quod quasi nullum eis sacrificium et nulle preces ad a que spiritum ob demationem dirigeretur. quod tunc christiana et uera pietas omter expellit et danat. It e iero.**

Cultura sunt ydolatrie auguria seruare et stellas requirere cursus

Sed et illud adde. quoniam qui fornicatur in corpus suum peccat. pro solum illud corpus quod templum dei effectum est. sicut et illud quod dicitur quia omnis ecclesia corpus christi est. Et in omnem ecclesiam uide delinquere qui corpus suum maculauerit. que per unum membrum macula in omne corpus diffunditur. Est et illud opprobrium egipti. quod si neglexeris et post iordanis transitum et post baptismi secundam circuncisionem uetuste consuetudinis inuisione suggeritur obseruare auguria. requirere stellas rum cursus et euentus. ex hijs futurorum rimari. ceterisq; huiusmodi superstitioibus implicari. ydolatrie namque mater est egiptus. ex qua certum est huiusmodi opprobria pullulare. Que si transitu iordane suscepis et hijs te laqueis rursus alligaueris tecum sine dubio opprobria egipti estis. **Dez autem sacrilegia non usque adeo sunt testanda. ut si aliquid de area uel de torculari demonibus fuerit immolatum.**

populus circuncisus fuit a tempore abrahe usque ad illud tempus quo populus egiptus fuit. postea non fuerunt circuncisi quia draginta annis quibus fuerunt in deserto. sicut cum transierint iordanem in nouo preceptum fuit ut unusquisque circuncidetur. quod factum est et dixit dominus in hunc die abstuli a te opprobrium egipti.

Sicut a rea potestas est. videtur ergo quod non quod licet teneat phibere s solus iudex ut diximus. xxii. q. iiii. non inferenda. s. e. salicet. xxii. q. vii. pre rea.

Licet. ydoli. sed ipsum potest non potest esse omni. di. xxx. di. si quis carne.

Q. ii. r. ii

Sciendum est hic augustinus ostendit quibus causis homines sciunt futura prebere non quod ipsi sciunt futura sed quod habent probabiles causas. primo illa ratio est quia si materia sunt creati vnde subtilis est liberantur homines.

quod reliquum est ideo credatur esse immundus aut si ipsum quod oblatum fuerat a nobis ignorantibus sumi contigerit ideo credamus nos deliquisse. Unde augustinus ad publicolam non ideo reliqua sunt immunda quod de area vel torculari aliquid tollitur.

De area autem ad demonum sacrificia. Torculari tollitur aliquid ad sacrificia demoniorum sciente christiano ideo peccat quod permittit fieri ubi peccatum est prohibendum quod si factum non opererit a prohibendo peccatum non habuerit utitur mundis rebus fructibus unde illa scripta sunt. Item ambrusius in prima epistola ad corinthios Immundus est a reatu qui emit.

Quod nescit peccatis immolatum. Item aliquid pollutum sit per accidentia id est per oblationes idoli cum tamen nescit quod emit nullum peccatum scrupulum et apud deum immundus est.

Quibus O. III. III. autem genus diuinationis exordium superest et quod sunt genera eius augustinus exponit in libro de natura demonum ita dicens. De multiplici genere diuinationis.

Item genus diuinationis comitum. Item aphis fertur esse inuentum vel allatum. Varro autem dixit diuinationum quatuor esse genera terra aqua aerem et ignem. Item geometria idrometria erometria yprometiam decem autumant diuini dicti sunt qui de plenitudine diuinitate enim se esse plenos simulant et astucia quadam et fraudulencia hominibus futura dicunt. Duo autem sunt genera diuinationis ars et furor. Incantatores autem dicti sunt qui artes verborum pagum Arioli vocati sunt qui circa aras peccatorum nefarias preces emittunt et funesta sacrificia offerunt. hijsque celebrantibus demonum accipiunt responsa. Aruspices nuncupantur qui horarum inspectores. dies enim et horas in agendis negocijs opibusque custodiunt et quid per singula tempora debeant obseruari homines intendunt. hijs etiam extra pecudum inspicunt et ex eis futura predicunt. Augures sunt qui volatus auium et voces intendunt. aliaque signa rerum vel obseruationes improbitas hominibus occurrentes ferunt. Item sunt et auspices. nam et auspicia sunt que inter facientes obseruata. Dea sunt autem auspicia que auium spicia et auguria que auium garrula id est voces et lingue. Item et auguria que auisgerium quod aues gerunt. Duo autem sunt genera auspicioz. vnum ad oculos alterum ad aures pertinet. Ad oculos scilicet volatus ad aures vox auium. Obiitumisse a phibito appolline dicti quod is auditor fuerit diuini. Astrologi dicti sunt eo quod in astris auguratur. Benethiliaci appellati sunt propter natalicioz obseruaciones dies. Benefes enim hominum per xij. celi signa describunt siderumque cursus nascentium morum actus et euentus predicere conantur. id est quis quali signo fuerit natus a quo effectum habeat vite que nascitur interpretatur. Item

Item quia antiquitatem multa sciunt que nos propter breuitatem temporis scire non possumus. Item quia ipsimet comitum fuerunt morbos immittente et illud ipsum predicunt quod alijs sit habiturus malum.

sunt qui vulgo mathematici vocantur. cuius supsticosis genus ostellaciones latie vocat id est notaciones siderum quod se habeant cum quibus nascitur. Primum autem genus id est stellaz interpretas magi nuncupantur. sic de hijs legitur qui in euangelio natum christum annunciauert. Postea hoc nomine soli mathematici dei sunt. cuius aetatis scia usque ad christum fuit excessa. ut christo edito nemo exinde natiuitatem alicuius de celo interpretetur. hoc respici dicitur quod horas natiuitatis hominum speculatur diffisi et diuiso fato. Sortilegi sunt qui sub nomine rebus ut sup. Salitores vocati sunt. qui dum eis membrorum quocumque partes salerint. aliquid exinde sibi prosperum seu triste significare predicunt. Queritur autem de natura demonum cuius nature sint. an futura prescire valeant. vel quod modis futura prescant. De hijs ita scribit augustinus. eos li.

Quot nobis demones futura prescunt.

Sciendum est hanc esse naturam demonum. ut aeris corporis sensu terrenorum corporum sensum facile precedat celeritate etiam propter aeris corporis superiorum mobilitatem non solum cursus quorundam rerum vel hominum uel ferarum verum etiam volatus auium incomparabiliter velocitatem. quibus duabus rebus quantum ad aerium corpus attinet. predicti hoc est acumme sensus et celeritate motus multo ante cogitata presciant. que homines per sensus terreni tarditate mirentur. Accessit etiam demonibus per tam longum tempus quo eorum vita pretenditur. rez longe maior experientia quam per hominibus propter breuitatem vite peruenire. per has efficacias quas aeris corporis natura sortita est. non solum multa futura predicunt hominibus. demones verum etiam multa faciunt. Que quoniam homines dicere non possunt aut facere eos dignos quidam quibus seruiant et quibus honores diuinos deferunt arbitrantur. inuestigante maxime vicio curiositatis propter amorem felicitatis false atque terrene et excellentie temporalis. Primum ergo quod de diuinatione demonum questio est. primum sciendum est illos ea plerumque prenunciare que ipsi facturi sunt. Accipiunt enim sepe potestate morbos immittere et ipsum aerem viciando morbidum reddere. et pueris atque amatoribus terrenorum comodorum malefacta suadere. de quorum moribus certi sunt quod sint eis talia suadentibus osensuri. Suadent miris et inuisibilibus modis per illam subtilitatem corpora hominum non sententium penetrando et se cogitacionibus eorum per quedam imaginaria visa miscendo siue vigilantiu seu dormientium. Aliqui autem non que ipsi faciunt sed que naturalibus signis futura prescunt que signa in hominum sensus venire non possunt ante predicunt. Neque enim quia prescunt medicus quod prescendere nescit huius

Item sicut medicus alius videt per signa sibi nota que nos non videmus sic demones. Item ex signis que procedunt ex animo hominis prescunt quedam futura. Item quod dicta prophetarum audierunt ex quibus futura predicant.

Cogi = tacombus ergo videt quod diabolus nouit cogitaciones hominum. Sed contra solus deus scit occultum cordium. xxxij. di. erube = scant. si ipse seipsum de se corrigat. c. xxxij.

Siquis
philat
terijis phi
latrie di
euntur car
te in quibz
continetur
incantaciones

Quina
eones in
domos suas
fm legem
isti serema
tur sed ille
in cuius do
mo hoc fuit
post public
cacionez bo
noz in exi
lium mitti
tur vt C
te malefi
nullus la

Non li
ceat
appter sege
tes nuquid
ergo hic re
prehenditur
astronomia
nunquid p
ventos et di
spoficiones
lune licitus
est rulticus
confitorare
tempus se
minandi et
medicis te
pora pocō
num et mi
nucōnum
certe hoc n
reprobatur
si illi repro
bantur qui
credunt in
esse necessi
tatem supi
oribus vnde
nō est dicē
dū q supio
ra sint cau
sa rezz licz
sint signa
rerum.

Siquis
epus
confuluissē
nota p so
lo dntio pu
miri siue fa
ciat autem
siue non sic
p sola vo
cacione pu
nt qui vo
cat clericū
ad iudiciū

artis ignarus ideo tñ hñdus est diuinus.
Quid aut mirū sit quēadmodū ille corpis
humani vel perturbata vel mortificata tem
perie seu bonas seu malas futuras puidet
ualitudines sic demōes in aeris affectōe
sibi nōtas nobis ignotas puidet futuras
tēpestates. Aliquū hoim etiā dispoicōnes
nō solū voce platas veruz etiā cogitacōe
oceptas cū signa quedā ex aio exprimun
tur in corpore tota facilitate pdiscūt atz
hinc etiā multa futura pñūciant alijs vi
deliciz mira q ista disposita non nouerunt
fallunt etiā studio fallēdi et inuida volū
tate q hoim errore letantur. Sz ne apud
cultores suos pondus auctoritatis amit
tant id agūt vt interptibz suis signorum
q suorū oiectoribz culpa tribuat qñ ipi
mali decepti fuerint vel mēitē. Nonunqz
vero ipi maligni spūs et illusores hominū
atqz inuasores salutis eoz solent predice
re defectū culture sue et ydoloꝝ rumam
quatūmus pscij videātur qd in singulis re
gnis a locis vteruz et qd aduersi sue fa
ctōm ptingere possit qd etiā illi q gētiliū
historias legūt nō ignorant. Quid ergo
mirū si iam imminēte tēploꝝ et simulacro
rum euerhōe quā pphete dei sumi tāto aū
p dixerāt serapis demō alicui cultoz suo
rū hoc de pximo p dicit ut suaz qñ diuina
cōnem recedēs vel fugiens cōmendaret.
¶ Quid aut hoim dispoines cogitacōe cō
ceptas p extēiora signa diabolus depñen
dat non firma racōne vidz approbatum.

¶ Vnde idē aūg. in li. ij. retractatōnū ait
Quod excōporis mōtibz internaz aie

Qogitacōnes diabolus ophēdat res
occulitissima est.

Quodam loco
dixi demones a liqñ hoim dispoicōnes nō
solū voce platas verū etiā cogitacōe cō
ceptas cū signa quedam ex aio exprimunt
in corpore tota facilitate pdiscē rem dixi
occulitissimā audaciozi assercōne quam d
bui. Sz a puenire ista ad noticiā demonum
p nōnulla eē expimēta optū ē. Sed vtrū
signa quedaz denē ex corpore cogitātium
illis sensibilia nos aut latentia an alia vi
spūali ista cognoscant a difficillie pē ab
hoibz a oimino nō pē inueniri.

Quod autem sortilegi et diuini si
cessare noluerint excōmunicandi
sunt racōe et auctoritate proba
tur. Est enim quoddam genus culture y
dolorum ex demonum oconsultacōibus futu
ra p dicit. Sicut em avarus q cultū deo
debitū nūmo impendit ydoloꝝ cultoz ab
aplo noiatur sic illi qui futura que ex dei
oraculo nōnunquam reuelata inueniuntur
vel demonū oconsultacōe vel quibullibet pñi
gijs inuenire laborāt diuinitatis iura cre
aturis attribunt futura em pscire solius
dei ē qui in sui cōtēplacōe etiā angelos

illa pscire facit. Vnde ysaias ait. Priōra
et nouissima annūciate michi et dicā q dij
estis. Cultores vero ydoloꝝ a fideliū con
mūione sepandi sūt. Vñ apłs ait in epla
ad corinthios si qz frat fornicator a aua
rus aut ydolis huiēs cum eiūsmodi nec ci
bū sumere. ¶ Hinc etiā i decreto grego
rij iunioris legit. **Anathēma sit qui arto
los aruspices vel incātatores obseruas.**

Siquis ariolos aruspices incātato
res obhuauerit a philaterijs eorum
vsq fuerit anathema sit. ¶ Itē ex anchi
ritano ocilio. ca. xxxiij. **Quiquēmo peni
teat qui diuinaōnes expetunt.**

Qui diuinaōnes expetūt et morē gen
tiū subsecūtur vel i domos suas huiusmo
di hoies introducunt ex qredi aliqd arte
magica a expiandi cā sub regla qñquēni
iaceat scdm gradus penitentie diffinitos

**¶ Itē ex ocio martini ppe. **Elemēta colere
lune stellaz cursus in suis opibz obserua.****

Non liceat re nō licet cristianis
xpianis tenē tradicōes gētiliū et
obhuare ul colē elemēta a lune a stellaz
cursus a manē signoz fallaciaz p domo
faciēda vel ppter segetes vel arbores plā
tādas vel cōiugia sociāda. Scriptum est
enim. Omnia q facitis in verbo a in ope
oia in noie dñi ihu xpi facite grās agen
tes deo pte in collectōibz herbaz q me
dicinales sūt aliqs obhuacōes vel incāta
cōnes liceat attendere n tñ cū simbolo di
uino a oracōne dñica ut tñ deus creator
omniū et dñs honoret. Si qz autē paga
noz osuetudinē sequēs diuinos et sortile
gos in domū suā introduxēt qñ ut maluz
foras mittat a maleficia inueniāt vel lu
stracōes paganoz faciāt qñqz annis pe
nitētiā agāt. Mulieribz qz xpianis nō li
ceat in suis laneficijs vanitatē obhuare
sed deū inuocēt adiutorē q eis sapiētiam
texendi donauit. ¶ Itē ex ocilio laodicē
si caplo. xxx. **Sacris officijs debiti magi**

¶ An opoz vel incātatores nō fiant

Sacris officijs debitos clericos ma
gicos vel incātatores existē a facere phi
lateria q aiaz suaz vicula oprobāt. hos
aut qui talibz rebz vtunt proici ab ecclia
iustimus. ¶ Itē ex ocilio toletano. iij. ca
pitulo. xxx. **honore priuetur eps q ma
gos vel aruspices oconsultat.**

Siquis epus aut presb. a diaconus vel qui
libet de ordinibus clēicoꝝ aruspices a in
cātatores a ariolos a cte augures vel so
tilegos vel q pñtetur artē magicā a ali
qs eoz filia exercētes oconsultatē depñens
fuerit ab honore dignitatis suē suspēsus
mōsterij cura excipiat. ibiqz penitētiē ppe
tue deditus scelus admissuz sacrilegij sol
uat. ¶ Itē ex agathēsi ocilio. ca. xxxviii

Impatoris
siue abudca
tionem ve
niat siue nō
vt. xi. q. i.
placuit.
¶ Suspen
sus. id ē de
positus. vt
patet p se
quētia.

Aliquā
ti. vel
docere. nā
filiis ē culpa
prohibita
discere et do
cere. vt. C.
te malefi
ne culpa et
multa sunt
q melius ē
ne scire quā
scire. xxxvi
ij. di. quā
strariū est
C. de hore
tiē. q. c. qz
vltia medi
um. vbi dī
q ille q illi
ata docet
vel de por
tat vel pu
nitur vltio
supplicio.
discipuli ve
ro puniunt
tēcō libri.

auri. sed ibi loquitur de hijs qui bis eenti causa venerit no tamen dicitur cerunt. h s eo qui dicitur eit vel confuluit. Itz contrarium est. xxxvii. bi. q. de men sa. sed illi di sebant non ut sequeren tur ea. h vt alijs per ea possent ob uiare. xxxv ii. bi. legi mus.

Sentes biscri minatis. ib e iudicatis vel diuidi = canbis.

Contra ydolo rum. verbo ribus. cum hic scribat episcopi pa tet hoc cri men ecclesi asticus esse. Item patet hic q. epi = scopus po = test aliquot veteribus ca ligare. vt. xxxiiij. q. v. c. i. Item patz hic q. episcop9 po test in car = terem mit = tere reos.

Liquari clerici sine laici studet augu rijs et sibi noie fide eligiois p eas qf scōz patrū sortes vocat diuinaoīs sciē tiā fitetur. a pquarūcunq; septuraz in = spectōe futura pmittūt. hoc qeūq; clēic9 vel laicus detectus fuerit et osulere vel do cere ab ecclia habeat extraneus. **Item leo ppa. iij. ep̄is britanie. Sors nichil a liud q̄ diuinaoē et maleficiū esse dēmitur.**

Sentes quibz cūcta vos vīs discerimatis pūmicijs q̄s patres dāna = uerūt. nī aliud q̄ diuinaoēs et maleficia esse dēcernimus. Quāobrem volumus il = las omīno dānari et vltra inter xp̄ianos nolū9 noiari. et ne exerceāt anathatis in terdicto phibem9. **Itē greg. adriano notario. Incātatōes sortilegos velut xp̄i**

Deruent inimicos iuse. q̄ oportet. **Ad nos q̄ quosdā incātatores atq; sortilegos fuēt insecut9. et omīno nobis sollicitudinē zelūq; tuū gratū esse agno = scas. Studij em̄ tui sit sollicite querē. et quoseūq; huiusmodi xp̄i inimicos inuene ris districta vlcōne corrigē. **Item ex ocil. aurel. Exōdicetur clicus mōchus****

lale9. Sīnacōes auguria ul sortes secut9. **S**iquis clericus vel mōchus vel secu laris diuinaoēm vel auguria esse crediderit obfūada. vel sortes quas men tiūtur esse scōz q̄buscūq; putauerit intī mādas cū hijs q̄ eis crediderint ab eccle = sie omūione pellatur. **Item greg. Conē sortilegos et ydoloz cultores custo**

Qontra ydo dia pastoral inuigilet loz culturas vel aruspices atq; sor tilegos fraternitatem tuam vehementi9 pastoralī hortamur inuigilare custodia. **Qd si emēdare se a talibz nolle repereris si hui sunt verberibus volumus casti gari. Si vero liberi inelūsiōe digni districtāq; sūt in penā dirigēdi. **Itē ex ocilio car thaginēsi. caplo. xxxix. Ab ecclia sepe au****

Agurijs vel incantacōibz deseruiens. **A**gurijs vel incantacōibz desuientē similitē etiā iudaicis supsticōibz vel fe rijs inherētē a uētū ecclie sepādū p̄cipi m9. **Itē ex ocilio aquirēsi caplo vltio Sortilegā et magicā artē ep̄i modis om**

Discopi nito eliminare studeant. **E**orūq; ministri omībz viribz elabo rare studeāt ut pnicōsas etiā a zabulo in uētā sortilegā et magicā artē ex prochijs suis p̄itus eradict. et si aliqūē virū aut mulierē huiusmodi sceleris sedatore iue niūt turpē dehonestatus de prochijs suis eiciāt. **Ait em̄ ap̄ls. Ihereticū hoiem post p̄mā et secūdā co rēctōnē deuīta. sciēs qz subuersus ē q̄ eiusmodi ē. Subuersi sunt et a diabolo captiui tenēt q̄ relicto crea tore suo diaboli suffragia q̄runt. et ideo a tali peste debz mūdari scā ecclia. **Illud****

et nō ē omittēdū q̄ quedā scelēate muli eres retro post sathanā ouerse demonum illusionibz et fantasmatis seducte. cre = dunt se et p̄fitēē cū diana nocturnis horis dea paganoz vel cum herodiade et innumera multitudīe mulierz eq̄tare sup q̄s = dam bestias. et mīta terraz spacia intē = peste noctis silētio p̄trāfire eius iussioibz obedire velut dñe. et certis noctibz ad ei9 fuiciū euocari. **Sz v̄tinam hee sole in p = fidia sua p̄issent. et nō multos secū ad in fidelitatis iteritū p̄traxissent. **Nā et innumera multitudo hac falsa opione dcepta h̄ vera eē credūt. et credendo a recta fide deuīat et errore paganoz inuoluūt. cū a liquid diuinitatis a numinis extra vnum deū arbitratur. Quā p̄pter sacerdotes p ec clesias sibi omīssas populo dei omī instan tia p̄dicare debēt ut nouerit h̄ omīno fal sa esse. et nō a diuino s; a maligno spiritu talia fantasmata mētibz fidelīū irrogari arbitramur. **Siquidez ipse sathanas qui transfiguratur sei angelū lucis. cū mentez cuiusq; mulieris cepit et hac p̄ ifidelitatē sibi subiugauerit. ilico transformatur sei in diuisaz p̄sonaz spēs atz silitudies et mētē quā captiuā tenet i somnijs deludēs mō leta modo tristia modo agmitas modo in cogmitas p̄sonas ostendēs. per queq; de uia deducit et cū solus spūs h̄ patit̄ infide lis hoc non in aīa esse s; in corpe euenire op̄mat. **Quis em̄ in somnis et nocturnis visioibz nō extra seipm̄ educit et multa videt dormiendo q̄ nunq̄ vigilando vide = rat. **Quis v̄do tā stult9 et ebes sit q̄ h̄ omnia q̄ in solo spū fiunt etiā in corpe acci dere arbitret. cū ezechiel p̄pha visioēs do mi in spū et nō in corpe vidit et audiuit sic ip̄e dixit. statimquit fui in spū. et paulus nō audet se dicē raptū in corpe. **Omībz itaq; publice annūciādū ē. q̄ q̄ talia credidit et hijs filia fide p̄dit. et q̄ rectaz fidem nō h̄z h̄ nō est eius s; illius in quē credit id ē diaboli. **Nā de dño n̄o scriptū ē. **Omnia p̄ ipm̄ scā sunt. **Quisquis ergo credit posse fieri aliquā creaturā a i melius aut in deterius immutari a trāsfōrari i aliā spēm vel in aliā silitudinē n̄ ab ip̄o creato re q̄ om̄ia fecit et p̄ quē om̄ia scā sunt p = culdubio infidelis ē et pagano deterior. **Nōnulli inueniunt q̄ in mēno liuore p̄mo = ti in p̄niciez suoz mimicoz altare sacris vestibz exuūt a lugubri veste accigūt vel osueta luminarioz obseq̄a dei ecclis sub trahūt. vel missam p̄ req̄e defunctorz pro mulgatā p̄ viuīs celebrāt homibz quoz om̄iū maleficia neq̄ssima toletanū ociliū odēnnat dicēs **Abiciatur sacerdos qui **Om̄i maleficijs operam dederit. **Uicūq; sacerdotuz ul ministroz de inceps cā cuiuslibet doloris p̄motus aut**************************

Itz habes hic q̄ alio modo puni tur nobilis q̄ ignobilis vt. xxxiiij. q. i. qui ostra. xii. q. ii. fra emtas. Jo. **P**isco pi. vti nam. id est utinam non plures. simi lis est expo sitio. i. q. i. dices. **S**ed in corpe. i. i corpeo se su precipi.

Dicū = 93. to loz. n̄ fōte ido faciat quia eccle = lia sua spoli atur vt illd in lignū me mois faciat sicut quidā ponunt sp̄i = nas super al tare sicut e tiam tenu = bat altare in passione comini i sig nūz tristicie

Satisfactio. ar. q. si aliquis satisfeceris crimine vel inde egerit penitentiam amplius non sit opus accusari. Igitur publicatus crimen. ut no. xxxij. q. ij. ammo. nere.

Ec mirum. a natiuitate. quia ab angelo fuit nunciata natiuitas eius.

altare vestibus sacris exuere presumpserit. a qualibet alia lugubri veste accinxerit. seu etiam si osueta liminariorum obsequia de templo dei subtraxerit vel extigui precepit. si eum antea vere penitentie coram metropolitano satisfactio non purgauerit. loci sui dignitate se nouerit et honore priuari. Illis proculdubio personis ab hac vltionum sententia separatis que a otamiamone sacrorum ordinum vel subuersione sancte fidei metuentes. a hostilitatem vel obsequia preferentes seu etiam diuino iudicio sententiam metuentes fecisse contigerit in quorum seculo plus humilitas quam deus placatur quam interni liuoris dolositas declaratur. Quorundam etiam sacerdotum sauciati mimicie dolo missam pro requie defunctorum promulgata tam fallaci voto pro viuis student celebrare hominibus ut is pro quo ipsum offerret sacrificium mortis incurrat periculum. proinde nostre elegit vnanimitatis ouetus ut si quis demiceps talia perpetrasse fuerit detectus a proprio deponatur ordinis gradu. et tamen ipse sacerdos quam etiam ille qui eum ad talia pagenda incitasse prope dicitur exilij prope tui ergastulo relegentur.

Ex premissis auctoritatibus colligitur. quod arioli aruspices incantatores sortilegi atque ceteri huiusmodi sectatores ab ecclesia sunt eliminandi. et si respuerit perpetuo excommunicandi. **S**ed quod in antiquo vltio capto ea que fuerunt pro incantatores non in corpore sed in spiritu fieri dicuntur. augustinus in libro de ciuitate dei idem videtur asserere ita dicens **Que magorum prestigij sunt non vera sed fantastica esse**

Ec mirum de magis probantur. **M**agorum prestigij quorum in terra prodire maleficorum artes ut etiam moysi in illis signis resistentes vertentes virgas in dracones aqua in sanguinem fertur etiam in gentiliu libris quod quedam maga circe socios vlixis mutauerit in bestias. Legitur etiam de sacrificijs quod archades deo suo ipeo immolabat ex quo quecumque sumeret in bestiarum formas ouerteretur. Sed si omnia magicis prestigijs potius fingebant quam veritate rerum opereretur. Ut igitur ipsi errores ignorantibus manifesti fiat de eorum proprietate atque inuentionibus iuxta traditionem maiorum primus dicere agruus arbitramur. **M**agi sunt qui vulgo malefici ob magnitudinem facinororum nuncupantur. hi sunt qui premissu dei elementa concutiunt. turbant mentes hominum minus osiditium in deo ac sine villo veneni haustu violentia tamen carminibus homines interemunt. Unde et lucanus. Mens hausti nulla sanie polluta veneni incantata pro demones aut accitis audet ventilare ut quosque suos perimant malis artibus inimicos. hi sanguine etiam vtuntur et victimis sepe contingunt corpora mortuorum. **S**ed nigromatici sunt quorum peccata omnibus videtur mortui resuscitari diuina re et ad interrogata respondere. Nigro enim

grece latine mortuus. maco diuimaco nunc cupatur. ad quos suscitandos cadaveri sanguis adicitur. Nam amare sanguinem demones dicuntur. Ideoque quotiescunque nigromatia fit cruor aque miscetur. et colore sanguinis facilius puocatur. Nigromatici ab aqua dei. Est enim nigromatia in aqua rui inspectioe umbras demonum euocare. et imagines ludificationis eorum videtur ibique ab eis aliqua audire vbi adhibito sanguine etiam inferos prohibentur suscitare. et infra ad si omnia supradicta pertinet ligature execrabilium remediorum que ars non commendat medicorum seu in precantationibus seu in characteribus suspendendis atque ligandis. in quibus omnibus ars demonum ex quadam pestifera societate hominum et angelorum malorum exorta est. Unde et cuncta vitanda sunt christiano et omni penitus execratione repudianda atque damnanda. **A**uguria sunt auium. si autem frigores primi inuenerunt. prestigium vero mercurius prius dei inuenisse. dictum autem est prestigium quod prestringat aciem oculorum. Aruspice arte primus etruscis tradidisse dei quod dicitur tages hic ex animis aruspice dicta. et postea non apparuit. Nam dei fabulose a rante quodam rustico subito ex glebis exiisse et aruspice dictasse. quod die mortuus est. quos libros romani ex etrusca lingua in propria mutauerunt. Ibiis ergo portetis pro demonum fallacia illud curiofitas humana quam id impudenter appetit scire quod nulla ratione eis operit inuestigare. si peccatis ideo dat immundis spiritibus ut pueros sibi appetent hoc est prauos homines seducant. illos qui spernunt veritatem et credunt mendaciam. et iuxta pauli sententiam sana doctrina non ferunt. sed ad sua desideria coaceruabunt sibi magistrorum prurietes auribus et a veritate quod audient auertent ad fabulas aut ouertentur onerati peccatis. ducuntur varijs desiderijs semper discentes et nunquam ad scientie veritatem peruenientes. Quoadmodum autem iamnes et manbres resistunt moysi ita et isti resistunt veritati. homines corrupti mente reprobi etiam si ultra non proficiunt. Insuper etiam eorum manifesta erit ovis hinc et illo fuit. nec ideo quod quam credere debet quolibet magicis artibus aliquid posse facere sine premissu dei. quod omnia que fiunt aut iusto iudicio facit aut premissu suo ita fieri sinit. quod premissu magi leguntur similia fecisse moysi qui virga sua proiecit et ouersa est in draconem pieceruntque singuli virgas suas que versae sunt in dracones. sed deuorauit virga moysi virgas eorum. Non enim fuerunt creatores draconum nec magi nec angeli mali quibus ministris illa operabatur. Insunt enim rebus corporeis pro omnia elementa quedam occulte rationes seminarie que bus cum data fuerit oportunitas temporalis atque calis prumpunt in species debitas suis

Perma
n. t. vt. s. r.
xx. bi. quas
lis.

Titulis
id est argu
mentis Jo.
No. vi.

Quod
aut
tez
ab episcopo
po. certū ē
q ligatum
a maiori mi
nor non pos
test absol
uere. vt. xx
i. di. inferis
oi. et. c. de
niq. et. ex
tra d. elect.
innotuit. mi
si in articulo
lo mortis.
vt. extra de
sen. ex. non
dubius. ma
gister tñ lā
gus. profe
quitur que
stionem. an
pōbiter pos
sit reconcilia
re penitē
tes. dicas
ergo q. est
reconcilia
tio quebz
publica q.
dam priua
ta. publica
solus epus
potest reco
cilare. ut. q.
e. c. i. r. l.
di. m. capi
te. illa non
fit nisi in
mine q. to
tam vrbem
cōmouet.
vt. q. e. c. ul
ti. priuata
autem po
test facer
tos reconci
liare ecclie
vt. q. e. pres
biteri. r. tē
pote necessi
tatis quilibet
potest
alium reco
ciliare ec
clesie. vt. de
con. di. iij.
sanctum.
Johannes.
Metro
politani. s.

modis et finibus et sic non dicuntur angeli quod ista faciunt aliam creatorem. sic nec agricole segetum vel quorumcumque in terra gignendum creatores dicendi sunt. quibus nouerunt pretere quasdam visibiles proprietates vel oportunitates et causas ut illa nascatur. Quod autem isti faciunt visibiliter sed illi inuisibiliter Deus vero solus vnus creator est. quod causas ipsas et seminarias rationes rebus inseruit. Preterea quidam putant quod quod scriptura narret phitonissam samuelem prophetam suscepisse ad colloquium saulis impiissimi regis. si phitonica diuinatione errorum magice artis deputanda sit. Quibus ita responderi potest. In dignum omnino facimus esse si hinc verba historie comedere assensus. Quomodo enim potest fieri ut arte magica attraheret vir et a natiuitate sanctus et vite opibus iustus. At si non attraheret et sensisset quod vtrumque id iusto credere aduersum est. Nullum enim suffragium habet iusticia si attractus a voluntarius amittit meritum spirituale quod positus in carne que fuerat quod valde absurdum est. quod qui hinc iustus recedit permanet iustus. Porro hoc est phitonissam sathane quod ut plurimos fallat etiam bonos habere in parte se committit. quod apostolus ostendit inter cetera dicens. Ipse sathanas transfiguratur se in angelum lucis ut enim errorum faceret in quo glorificaret in habitu viri iusti et nomine subornauit se ut nichil proficeret sperans quod predicabatur dei cultoribus mentiretur. quod hinc exeuntes iustos finxit in sua esse parte. Sed hoc quod quosdam fallit quod de morte saulis et filii eius non fit mentitur. quod si magnus sit sathane ante occasum mortis corporis prouidere. cum signa quedam soleant apparere morturibus. quippe a quibus dei predictio amota videtur quod quod magis diabolus que angelica parte sublimiter propheticam oracula fuisse testatur. de cuius magnitudine apostolus ait. an ignoratis altitudinem sathane. quod mirum ergo si inminentem prope mortem prouidere potuit cum hoc sit vni fallit et se in dei parte vult adorari. nam tanta ebetudine demens effectus est saul. ut ad phitonissam confugeret. Depruatus enim causa peccati ad hoc se contulit quod danauerat. Sed si quis propter historiā ea que verbis expressa sunt putet non pretermittenda ne ratio historie manet sit. recte facit quod dem si tamen mime istud ad verum rationem redeat. sed ad visum et intellectum saulis. Neque enim reprobus factus bonus intellectum poterat habere. Historicus enim mentem saulis et statum samuelem descripsit ea que predicata et uisa sunt exprimes pretermittens si vera an falsa sint qui ait. Audiens in quo hitu esset excelsus tatus intellexit mentem. hinc samuelem esse quod intellexit retulit et quod bene non intellexit contra scripturam alium adorauit quod deum. et putans samuelem adorauit diabolus. ut fructum fallacie sue haberet sathanas. Ad hoc enim

mititur ut adoraretur quasi deus. Si enim samuel illi vere apparuisset non utique vir iustus promissus se a adorare quod predicauerat deum solum esse adorandum. Et quomodo homo dei quod cum abraham in refrigerio erat diceret ad virum pestilentie et dignum ardore iehene cras mecum eris. etc. Idem duobus titulis subtilitatem fallacie sue perdit improvidus sathanas quod et adorari se promissit sub habitu et nomine samuelem contra legem et virum peccatis profusum cum magna distantia peccatorum et iustorum sit cum samuele iustissimo futurum meritum est. Verum potest dici. verum potest videtur. si de samuelis nomine taceatur. quod saul cum diabolo futurus erat. Ad eum enim transingrauit quez adorauit. Semp ergo diabolus sub velamine latens perdit se dum ea fingit que hereant personis per quas fallere nititur. Si autem quilibet opponit et dicit quomodo eueniunt illa que illi diuini predicant futura. a quomodo potest egris pretere medela a sanis immittit egritudine si aliquid proprie virtutis ac partem non habeant. sed a nobis recipiant responsum. quod ideo quisque non debet eis credere quod aliqui eueniunt que predicant a sanare videtur languidos vel ledere sanos. quod si promissu dei fit. ut hinc qui hoc audiunt vel videtur prebetur et appareant quali fide sint vel deuotione erga deum. sicut in deuteronio legitur moyses ex verbo dei populo domini precepisse ita dicens. Si surrexerit in medio tui propheta aut quod somnum dicat se vidisse et predixerit signum a portetum et euenierit quod locutus est et dixerit tibi ea in se sequimur deos alienos quos ignoras et sciamus eis. non audies verba prophete a somnatores quod temptat vos dominus deus vestrum. ut palam fiat vtrum diligatis eum an non. In toto corde vestro et in tota anima vestra dominum deum vestrum sequimini et ipsum timeate et mandata eius custodite et audite vocem illius ipsi fueritis et ipsi adheretis etc. Vbi sane intelligi voluit et illa que a diuinitibus non sunt deum dicuntur si acciderint que dicuntur non sic accipienda ut fiat que precipiunt ab eis a colantur que coluntur ab eis. nec pretere sua partem deus ostendit esse quod ostendit ista. sed quasi quereret cur ea promittat. eam temptacionis exposuit ad agnoscendum utique eorum dilectionem vtrum habeant ea erga deum suum. Cognoscendum vero ab ipsis potius quam ab illo qui scit omnia an tequam fiant.

Quod autem ab episcopo excorcatas eo in consulto ab alio reconciliari non possit. nisi forte per eius metropolitanum vel per summum pontificem ratione et auctore probat. Presbiteri namque partem excorcatadi vel reconciliandi ab episcopis accipiunt. non episcopi a presbiteris. atque ideo excorcatos a sacerdotibus episcopi reconciliare possunt. Excorcatos vero ab episcopis sacerdotes reconciliare non valet. Reconciliatio namque penitentium episcopale

tamen est verum cum est appellatum ab ipso. ut extra de sen. ex. per tuas. si ta men metro politanum ab soluat cum non sit ap pellatus ab ipso dicit quidam quod tenet abso lutio licet absolue non debeat. sed vix creto cum canon vocat eum peregrinum siue extra neum iubi cem. ut. vi.

q. iij. scito te. et. iij. q. vi. peregrina. nec habet iuris dictionem nisi in certis casibus. vt ex de offi. ord. pasto ralis. secus in episcopo respectu suorum inferi orum. vt extra de offi. archidia con. cum ab ecclesiarum. Johannes.

simplici verbo istoz. siue isti sint bone fame siue non. Item nunq̄ so l
testi in hoc casu crebatur cū pluraliter is loq̄tur vidz q̄ plures requi
ratur nō vni soli. Quod tñ vni soli crebatur vidz ex is quod istud non
cebit in p̄uicijū alicuius. vt. 7. de o. di. iiii. cū itaq̄. et. c. placuit. alias

functi non
potest pro
bati per ta
le testimo
nium qd̄ vi
cat se au
diuise a de
functo licet
sup eodem
negotio a
lius verus
testis habe
atur. extra
de sic. ab
intest. cuz
dilectus.
Johannes.

Peni
tentiam. i.
absolutio
nem. formā
absolutio
nis habes.
ex te sen.
ex. a no
bis.

Et in
fundatur.
Seb quali
ter. recipi
et eucari
liam qui
ita infirma
tur. si enim
tincta in
panno da
tur. et hoc
prohibetur
vt de o. di.
ij. cum om
ne. nec ali
quo modo
victur dā
da quia pu
nitur infir
mus. qui es
uomit eu
caristiam.
vt de o. di.
ij. si quis
per ebrietā
tem.

De his
recep
tione bnc
est q̄ is q̄
absoluti. de
sicut si
ne mora e
tiam non
obstante a
liqua ap
pellatione
est absol
uentibus. vt
extra de ap
pellate. qua
fronte.
lau.

Is q̄
fide.
tales enim
non sunt re
cipiendi si

De his
recep
tione bnc
est q̄ is q̄
absoluti. de
sicut si
ne mora e
tiam non
obstante a
liqua ap
pellatione
est absol
uentibus. vt
extra de ap
pellate. qua
fronte.
lau.

Is q̄
fide.
tales enim
non sunt re
cipiendi si

penitentie legibz q̄ diu sacerdos q̄ penitē
tiam dederit pbauerit. Item penitentes
qui infirmitate viaticū eucaristie accepe
runt nō se credant absolutus sine manus
imposicōe si supuixerit. **¶** Itē ex niceno
ocilio. **Cura et pbacōne epi morietes**

De his vero q̄ rece **reconcilientur**
dūt ex corpe antique legis regula
obfuabitur etiā nūc ita ut si forte q̄s re
cedat de corpe nērio vite sue nō defrau
det viatico. Nō si despatus aliq̄s recepta
omūione supuixerit sit inter eos qui sola
oracōne omūicant. De his omnibz enim
q̄ a corpe recedūt in tradēdo eis omūi
onē cura et pbacō fit epi. **¶** Itē leo ep̄s

**Non est deneganda reconciliatio hijs qui
in tpe necessitatis eam implozant.**

Nis q̄ in tpe nēcitat̄is et in piculi vt
gentis mltat̄ia p̄hidiū penitentie et mun
reconciliacōis implorāt. nec satisfactō inf
dicēda ē nec reconciliacō denegāda. quia
misericordie dei nec mensuras possumus
ponere nec tpa diffimire. ap̄d quē nullas
patitur venire moras dicēte dei spiritu p
ppham. Cuz ouersus ingemueris tūc sal
uus eris. Nō si ita aliqua egritudine ag
grauati sunt. ut qd̄ paulo ante posebant
sub p̄nti significare nō valeāt. testimonia
eis fidelīū circūstantiū p̄desse debebunt. si
mul tñ et penitētie et reconciliacōis bñfici
um osequentē. huata tñ regla scōz cano
nū paternoz circa eoz p̄sonas q̄ in dñi
ca fide discedēdo peccauerit. **¶** Itē ex cō
cilio p̄palenā. **Nō respuat eius obla**

**tio qui festinās ad penitētiāz sacer
dotē inueniē si potuit**

Saliquis **dotē inueniē si potuit**
fuit mortu⁹ qui iam sit cōfessus et testio
nium hz bonū et non poterat venire ad sa
c̄dotē. s̄z p̄occupauit eū mors in domo ā
in via faciāt p̄ eo parētes eius oblacōes
ad altare et dent redēpcōnem p̄ captiuis
Ecce q̄ ep̄o p̄cipietz penitētes d̄ oculis
p̄ctis siue in piculo constituti p̄ p̄sbr̄m
p̄nt̄ reconciliari. Nō si nēcitate mortis pec
cator vrgeretur et ep̄s ita remotus ē q̄
p̄sbr̄ eū osulere nō possit negabitur pe
nitētia morietē. et bñficiū reconciliacōis n̄
p̄stabitur penitēti. quez ouersū deus rece
pit ad veniā. iuxta illd̄. In quacūq̄ hora
oueris p̄ctoz fuerit tē. et iterū Cōuertim
mim ad me et ego cōuertar ad vos. ec̄cia
sibi reconciliare negligit quem deus int⁹
suscitauit ec̄cia foris otemnet absoluere.
Dānabit absentia epi quē gr̄a diuine p̄
sentie illustrat. p̄ lauacrū regeneracōis

ne reconciliacōe solemni a iuramento. vt. l. q. vij. conuententibz.
Saliquis. confessus. se velle accipe penitentiā.
Oblacōnem. is intelligendum ē de tali qui reliquerat et non
facilfecerat. si em̄ talis fuerat excoicatus is appuissent signa penitētie

non tñ orā
bū ē p̄ eo
et licz m̄fir
mus p̄r ab
solui a quo
si l̄t̄ sacer
dote nō tñ
mortuus.
ut extra de
sen. ex. a no
bis. ver. vt
autēz sed a
solo papa
si incidit in
canonem la
te sententie
Jo. xvi. q.
iij. si quis

Spre
biter
vltimo. tñ
dicit augu.
q̄ sero pe
nitentibus
penitentiāz
dare possu
mus. securi
tatem dare
nō possum⁹
non dico q̄
contemna
bitur. s̄z nec
dico q̄ libe
rabitur. vt
de pe. di. v.
ij. nemo. s̄z
sequiti. Itē
raptor no
cet sera pe
nitentia qz
negatur ei
sepultura li
cet admitt
tatur ad pe
nitētiā ex
tra de rap
toribus. fu
par eo. Jo.

**penitentiāz abnegauerit morietibz
re⁹ erit aiaz. qz dñs dicit. Quacūq̄ die
p̄ctoz fuerit oisus ad penitentiāz vita vi
uet et nō moriet. Vera em̄ ofessio in vltio
tpe p̄t esse. qz dñs nō solū tps s̄z etiā cor
dis inspectoz est. sicut latro vni⁹ momenti
penitentiā meruit esse in paradiso i hora vl
time ofessiois. **¶** Itē celestin⁹ papa ait
Penitentiā morietibz nō est deneganda**

Adgnouimus penitentiā morietibz
denegari nec illorū desiderijs annui
qui obitus sui tpe hoc aie sue cupiunt re
medio subueniri. Idoremus fateor tante
impietatis aliquē reperiri ut de dei pieta
te desperet. quasi non possit ad se quouis
tpe occurēt succurrere. et piclitantē s̄z
onere p̄ctoz homiem redimē. quo se velle
expediri et liberari desiderat. Quid ergo h
rogo aliud est q̄ morietē mortē addere
eiusq̄ animā sua crudelitate occidere ne
absoluta possit esse cū dñs ad subuenien
dum ut parati simus inuitat ad penitēti
am sic p̄mittit p̄ctoz. In q̄cūq̄ hora tē.
et itez. nolo mortē p̄ctozis s̄z ut tē. Sa
lutē ergo homi admitt quisq̄s mōtis tpe
penitentiā sibi dnegauit et despauit d̄ mi
sericordia dei qui eū morietē ad subueni
endū sufficere vel in momēto posse nō cre
diderit. p̄didisset vtiq̄ latro in cruce pre
miū addexterā xp̄i p̄dens si euz vnius ho
re penitētiā non inuisset. Cum esset in pe
na penituit et p̄ vnius cōfessione h̄mōis
habituaculum paradisi eo p̄mittēte p̄me
ruit. Vera erga ad deū ouersio i vltimis
positoz mente poti⁹ est eximāda q̄ tpe
ppha hoc taliter asserente cū ouersus in
gemueris tūc saluus eris. Cum ergo do
mimus sit cordis inspectoz quouis tpe nō
est denegāda penitentiā postulatī. cū illi
se obliget iudici cui oculta omnia noue
rit reuelari. **¶** Cui autē penitentiā nō dne
gatur nec reconciliacō sibi denegāda est.
Incōsulto ergo ep̄o penitentiā p̄sbr̄iter

non tñ orā
bū ē p̄ eo
et licz m̄fir
mus p̄r ab
solui a quo
si l̄t̄ sacer
dote nō tñ
mortuus.
ut extra de
sen. ex. a no
bis. ver. vt
autēz sed a
solo papa
si incidit in
canonem la
te sententie
Jo. xvi. q.
iij. si quis

Spre
biter
vltimo. tñ
dicit augu.
q̄ sero pe
nitentibus
penitentiāz
dare possu
mus. securi
tatem dare
nō possum⁹
non dico q̄
contemna
bitur. s̄z nec
dico q̄ libe
rabitur. vt
de pe. di. v.
ij. nemo. s̄z
sequiti. Itē
raptor no
cet sera pe
nitentia qz
negatur ei
sepultura li
cet admitt
tatur ad pe
nitētiā ex
tra de rap
toribus. fu
par eo. Jo.

¶ Mo
menti. non
em̄ con
sideranda ē
mensura tē
p̄ctoz sed do
loris. vt de
pe. di. i. inē
furam.

Resbiter publicum hoc iteo fit ut non tantu proliq illi ad salutē si alijs sit in exemplum. ut de pe. di. i. in actōne. in fi. et patet h̄ q̄ tñ p notorio crimine d̄ in iungenda solemnīs penitētia.

Absēdam altera p̄ducta. *Questio vij.*

De tpe in hac q̄stione que r̄t̄ an penitētia sit mo r̄ientibz imponēda. et dicēdum q̄ nō. ut. j. e. c. sed tñ immo r̄escēda est eis p̄ t̄c. v. ba. p̄pter ea que tu com m̄it̄ q̄ tu fecisti talit̄ t̄tes p̄m̄ tere h̄ exspe ctam̄ quo usq̄ euasē ris. ut d̄ pe. di. vi. qui vult. h̄m̄ m̄e brū huius q̄ s̄iomis est u trum sacer dos pro suo arbitrio pos sit iungere re penitē tiā et dicē dū q̄ sic. ut. j. e. tpa. et. c. hoc sit. oliberabit tñ quilibet sacerdos cir cumstātiās omnes. s. p̄ sone et t̄p̄is et loci et cri m̄is quali tatē et cām. put d̄ de pe. di. v. m̄ p̄ici. et. di. i. c. aut fas cta. que per hos. verus boecij habē t̄ quis qui vbi quibus auxilijs cur quomō q̄n.

Afirmis inquirēda diligētiē sa cerdos inq̄ rat circūstā tias. ut d̄ pe. di. v. in p̄i.

recōciliare nō debet nisi vltia nēcitas cogat. **U**nde in carthaginensi ocilio. iij. legitur *In consulto episcopo penitētes presbiter non reconcillet nisi vltima cogat*

Resbiter in consulto ep̄o *necessitas.* nō recōciliat penitētem nisi absente ep̄o vltima nēcitas cogat. Cuiuscūq̄ pe nitētis publicū et vulgatissimū ē crimen qd̄ vniuersam omouerit vrbē. ante absē dam id est ante atrium ecclesie manus ei imponatur.

De tpe satisfactōnis an sit imponē dum morituris theodorus cantuariensis archiepiscopus in penitē tia. suo ita d̄ffinit dicens.

In piculo constitutis penitētie quātitas nō est imponēda sed innotescēda

A infirmis in piculo mortis positis pura est inquirēda ofessio p̄ccōz. nō tñ illis imponēda ē quātitas penitē tie s̄ innotescēda et cū amicōz oracōibz et elemosinaz studijs p̄odus penitētie s̄ leuandū. si forte migrauerint ne obligati a omunione et cōsōtio venie s̄iat alieni. a quo piculo si diuinitus ereptus oualuerit penitētie modū a sacerdote sibi impositus diligēter ob̄suet. et ideo h̄m̄ auctem cano nicā ne illis ianua pietatis clausa videat̄ oratoibz et cōsulacōibz eccl̄asticis sacra vnt̄ de olei m̄uncti h̄m̄ canonica statuta scōz patrū omunione viatici reficiantur

Alijs vero p̄ qualitate p̄cc̄i et p̄fidētū arbitrio tpa penitētie decernenda sunt.

Unde leo papa. *Presidentiū arbitrio p̄figantur tempora penitēdiū.*

Empora penitēdiū h̄ita modera cōne ostitueda sūt tuis iudicō put ouerso r̄ū animos prospexeris esse deuotos. p̄iter etiā h̄ntes etatis senilis intuitū et piculo r̄ū quorū. iūq̄ a egretudimū respicientes nēcitates. In quibz si q̄s ita grauit̄ vr geatur ut dū adhuc penitēte de salute ip̄ sius desperetur optet ei p̄ sacerdotale sollici tudinē omunōnis gr̄a subueniri. **I**tem nicolaus p̄pa. *Et qualitas criminū et*

arbitrio penitentiū in satisfactōne imponē da a sacerdote consideretur.

De hijs vero qui criminibz penitētiāz gerunt et ad cingulū militie reuertuntur constat eos contra sacras reglas agere. Verū qz crimina nō equalia sunt p̄hibesqz a lios hoz. p̄pter nimia h̄bitudinem in de speracōne cecidisse. alios ob hoc ad paga nos fugisse tibi h̄ omittimus decernēdus nimirum qui loca et tpa et regionis istis

Oracōnibz nā p̄ oracōnem vnius teletur p̄cc̄m alterius. ut. xij. q. ij. pro ob̄s̄tibz. et. c. anime qz penitētie sūt om̄es arbitra Empora iudicō. ex hoc patet. *ric. vñ p̄t ep̄s diminuere penitētiā quam indixit papa. ut. xxxij. q. ij. latorem. sicut. p̄curator. ex*

cā p̄t man dare strari um illi qd̄ mandauit dñs. ut. ff. mar. si homi nem.

Semilis nota qz ba letur racō senectutis. ut. lxxvi. di. c. anta. et iuuentutis. ut. xxxij. q. ij. in adole cencia. et. l. di. penitētes. et nobi litatis. ut. xli. di. non cogat̄. **I**te paup̄tatis. ut. extra de sen. ex. c. ul ti. melius m. c. qz d̄ hijs **I**te mimici ciaz. ut. ex tra. e. c. de cetero. cōf. xxi. q. vi. ij. pessimaz sel. ac. ibi in corrigibilis hic corrigi lis.

modūqz culpe necnō et penitētiā et gemi tus hoim ad ofessionē vniētū p̄sens pos tus inspicere vales. **I**te ex ocilio laodi

Nijs q̄ diuersoz cōf. **D**e eodem p̄ccōz lapsus incurrūt et oracōne et ofessione ac penitētia maloz suoz p̄fctā ouersacōnem demōstrāt p̄ qualitate p̄cc̄i penitētie tps attribuēdū ē p̄pter miseri cordiā et bonitatē dei. Quī ergo huiusmo di sūt reuocādi et ad omunōne sunt appli candi. **I**te ex ocilio carthaginensi. iij.

Ep̄i arbitrio p̄ qualitate p̄cc̄i penitētie

Emitētibz *tempora distribuānt* h̄m̄ differētiā p̄ccōz ep̄i arbitrio penitētie tpa decernatur. **I**te ex ocilio laodicēsi. *Sine p̄sonaz accēpōe im*

Sacertos peni *plorari penitētia dā* stētiā imploranti absqz p̄sone ac cepeōne penitētiā h̄m̄ leges inungat. ne gligētiōres vero penitētes tardius recon ciliēnt. Omni aut tpe ieiunij man⁹ penitē tibz a sacerdotibz imponatur. Dieb⁹ etiā remissionis penitētes genua flectāt. mor tuos in eccl̄ia efferāt et sepeliāt. die aut do mimico nō ieiunent. Nā qui d̄nico die stu diose ieiunat nō creditur esse catholicus. penitētes vero q̄ leges penitētie attente executur si casu in itinē vel in mari mortui fuerit vbi eis s̄bueniri nō possit memoria eoz et oracōibus et oblacōibus omēdetur. **U**nde in. vij. sinodo legitur.

Tep⁹ penitētie p̄ qualitate delicti *impēdatur* Ro qualitate delicti *impēdatur* penitētie tps impēdatur. **I**te *Tempus et modus penitēdi delinquenti p̄sideris im*

Nudicō eoz qui p̄sūt vel quāto tē pore vel quali modo penitere debeat qui de linquunt. qz etas ad erudicōne multā ha beri fecit differētiā pene. **Q**uo affectu penitēte suscipe et impēitētem abicē de beamus. ex eadē sinodo euidenter ostēditur cū dicitur. **I**ntimo caritatis affcū p̄

Emitētē *mitentē debem⁹ suscipe* **D**ex corde ita optet suscipi sicut dñs ostēdit cū dicit. qz ouocauī amicos meos et vicinos dicēs. Cōgratulamini michi qz inueni ouē meā quā p̄dideram. **I**tem *Penitens legem dei diligit iniquitatem*

Affectū illū in se *odio habeat.* **R**ecipiat penitēs quē gerebat ille q̄ dicebat. **I**nt̄tatē odio habui et abhomi nat⁹ sū. h̄m̄ ea q̄ sc̄pta sūt in sexto psalmo atqz in alijs q̄ plurimis vel ea que ap̄sus dixit ad eos qui h̄m̄ deum contristati sūt.

De hijs vero. milicie. qd̄ nō licet. ut di. li. si quis p̄ acceptū et. xxxij. q. ij. amouē. **P**resēs sic iudex p̄t melius sci re quanta fi des adhiben da sit testi bus. ut. ff. o testibus. l. ij. Jo. ines. **S**acer dos. ab. qz p̄sone id est nō. fa uore p̄sone sed alias p̄ sone quali tas p̄siderā bitur. ut di. xi. q. e. tpa. **O**m̄m̄ autem. i. m̄ om̄i anno. tempore ieiunij. ut di.

in capite. **R**emissionis in ieiunijs. se vilioribus officijs subde
Sepeliat. debent enim penitentes. vt. de pe. di. ij. c. i.

Dominico. s. xxx. di. si quis tanq. et. c. si quis presbiter. lxxv.

Penitentes. h. non erit sut patet p sequentia. Jo. di. vltimam.

Item in octa
ua. h. non erit vna
de. sed. Item.

Oe sit. quan
to. sed nun
quid potest sacer
dos totum tepus
remittere. non. vt
xxij. q. iij. si is q
prelatus.

Quia etas.
s. e. tepora. xxx.
ij. q. ij. c. vlti. in
fi. q. iij. etas no ex
culat. ut. xxi. q. v
si q. cuilibz. Jo

Affectum. hic
vult dicere
q. tantum debe
mus habere. affe
ctum in eicendo
et recipiendo pec
catoris sicut ha
buit apostolus cu
excommunicauit
et postea recepit
comitum q. pub
lice tenuerat no
uercam suam.

Operatum e.
ipm sez contrista
ri. nos secundum
deum. opatum est
inqua sollicitudis
neq. ta futuris pec
catis.

Deliquit. ali
qs seu excusacoez
habet de pccatis
peccatis.

Multa cotra
ria. penitens aute
contraria vult
facere illis pro
quibus penitet q.
contra. contra
r. s. curantur. vt.
de pe. di. ij. si quis
semel erga eum.

Aligant. me
lus est. ar.
q. iudex potius si
uabit misericor
diam quam rigo
rem. l. vi. ponde
ret. in fi. et. lxxv.
vi. di. non satis. x
i. q. iij. nemo peri
totum. extra de
fortileg. c. ij. q. iij.
aut potius hua
rigor q. misericor
dia sez vbi non est
spes correccionis.
xxij. q. iij. est in
iusta.

quatu opatus est in nobis sollicitu
dinem s; excusacoez sed indigna
conem. s; emulacoez s; vindicam i
omibus vos exhibuistis cautos esse
negoco. sed t in ipis i quib; deliqd
agens multa straria sicut et zach
us fecit. **I**tem **Impenitentes tanq
ethnici habeatur**

Rega
eum qui pcta sua non punie
tales esse debemus sicut pcepit dñs
dicēs. Sit tibi sic gentilis et publi
canus. et sicut apłus docuit dicens
Subtrahite vos ab omi fratre am
bulante inordinato. t no fm tradi
conez qua tradidim; vobis. **I**tem
iohēs crisostomus. **Melius est
errare in misericordia remittēdi q
alligat in seueritate vlciscēdi.**

Alligat in seueritate vlciscēdi.

Anim onera grauia et impo
tabilia rē. Tales sūt sacerdotes e
tia nūc q omnē iusticia ppo madāt
et ipi nec modicas huant videlicet
non ut faciendo sint sed vt dicendo
appareāt iusti. tales sūt qui graue
pōdus veniet. h; ad penitentiā impo
nūt. q; dicunt et nō faciūt. t sic dū
pena penitētie p̄sentis fugitur con
temnitur pena pcti futura Sicut e
nim si fascem sup humeros adoles
centis quā non p̄ baiulare posuēis
nece habet ut aut fascem reicit aut
sub pondere ofringatur. sic et homo
cui graue pondus imposueris peni
tētie aut penitētiā reiciet ā suscipi
ēs dum ferre non p̄ scandalizatus
āplius peccat. Deniq; t si erramus
modicā penitentiā imponētes. nō
ne melius ē ppter misericordiam racōez
dare q; ppter crudelitatem. Vbi em
paterfamilias largus est. dispensa
tor nō debet esse tenax. Si deus be
nignus ut quid sacerdos eius auste
rus vult apparere. **I**tem marti
nus p̄pa **Kalēdar; obfuacones**

Non licet agere nō licet

Nimiquas obfuacones agere
Kalēdar; t ocis vacare neq; lau
ro ā viriditate arboruz cingere do
mos. omnis enim hec obfuaconē pa
ganor; est. **I**tem macharius p̄pa
**Anathema sit qui ritum pagano
rum obseruat.**

Siquis
Kalēdas ianuarij ritu paga
noz colere vel aliqd plus noui fa
cere ppter nouū annū. aut mensas

Tenax. h. est racō quare iudex p̄t agere beneficiū legis. sed illud
non potest diminuere. ut. ff. de re iudi. si se non. §. si quis. similiter ge
neralia verba que princeps ponit in suis priuilegijs tu non debes stri
cte et tenaciter interpretari. vt extra de deci. ad audientiam. et. xvi.

q. i. frater no
ster exē de conac.
cū dilecti. Jo.

On licet. ab
is loco vsq;
in finem repetit
capitula que omi
serat in quita q̄sti
one in quib; om
nibus rep̄ten
dūt xpiani qui
abinstar pagano
rum dies obfuant
et annos et alias
frioulas sup̄sticō
nes.

Domos. t cū
hoc sit iteo quia
credetur aliquid
salutis ite recipē.
Siquis. hic
repetit ma
gister capitula q̄
tradiderat obliui
oni in quita quēsti
one.

cū lampadib; vel epulis in domib;
preparare t p vicos t plateas cā
tatores t choros ducere presumpse
rit anathema sit. **I**tem augustini

**Infirmatib; hoim incatācones ni
neant fideles sacerdotes po
pulus ut nouerint magicas artes
incatāconesq; q̄bulib; ifirmitatib;
hoim nichil posse remedij conferre.
nō aialib; languētib; claudicatib;
ve vel etiā moribūdis quicq; mederi
s; hoc esse laqueos insidialq; antiq;
hostis quib; ille p̄fidus genus hu
manū decipe nititur. h; si quis exer
cuerit clericus degradetur. laicus
anathematizetur. **A**ugustinus.
**Dies egiptiaci et ianuarij Kalēd;
non sūt obfuantē.****

Non ob
seruetis dies qui dicūtur egi
ptiaci ā kalēdas ianuarij i quib;
cātillene quedā t omēfacōes et ad
mūicem donaria donātur. q̄si imp̄ci
pio anni boni fati augurio ā aliq̄
mēses ā tpa aut dies t annos aut
lune et mensis solisq; cursus. Quia
qui t has et quascūq; diuinacones
aut fata ā auguria obfuat ā attē
dit ā osentit obfuaatib; mutiliter t
sine cā t magis ad sui dānacōnē q̄
ad salutē tendit. h; per quosdam
numeros litteraz t lune t p pitha
goricā nigromanticaz egrotantiū
vitar; vel mortē ul; p̄spera ul; adūsa
futura inquirunt. h; qui attēdunt
somnia scripta et falso in damie
lis nomine m̄titulata. et sortes que
dicūtur scōz apłoz t auguria aui
um ā aliqua p domo faciēda ā diu
gia copulāda ā in collectōib; her
baz carmina dicunt. ā pitaciola p
quouis infirmitate scripta super ho
mines aut aialia ponūt. preter fim
bolū t oracōnē dñicam aut falsita
tib; magicis in grandimarijs et tē
pestatib; credūt. Qui aut talibus
credunt aut ad eoz domuz euntes
aut suis domib; mtroducūt t inter
rogent sciant se fidem xpianam et
baptismum preuaricasse. et paga
num et apostatam id est retro ab
euntē t dei inimicū et iram dei gra
uiter in eternum incurrisse nisi eccle
siastica penitentiā emendatus deo
reconcilietur Dicit enim apłus h;ue

On obserue
tis. egiptiac;
ci. quos egiptij in
uenerunt vt qui
aliquod opus die
tali inchoaret ma
luz haberet exitū
tñ ex antiquitate
eccēia signat hos
dies in kalēda
rijs suis.

Quidam votum castitatis tractato de negocijs et mi-
nisterijs ecclesiasticis. adiungit de sacramētis et pr-
mo de matrimonio licet alia sint digniora et necēria et h-
ideo q: matrimoniu magnū ē in xpo et ecclia sacramē-
tum et tpe antiquius ē et vfu omniū. q: ātūq: et an-
te peccm institutū ē. omniū q: cū omnia sacramta sint

in ecclia dei h- tū a
pub gentes omnes
est. sanctitas autē
eius non est nisi in
monte sancto eius
id est vbi ecclesia
edificata ē. et q:
de mrimonio sepe
queritur in iudicō
ideo assignādo ml-
tiplicia eius impe-
dimenta tractauit
de eo cont inuans
decem causas. Ab
eius g- eūntentiā
p- libandā vitēduz
ē quid sit mrimo-
nium. et vñ dicat
et vbi et qñ et qui-
bus verbis fuerit
institutum. Que
sint cause mrimo-
nij q- vel quot sint
eius bona. que vel
quot eius impedi-
mēta. quid sit ma-
trimonium. hēs. j.
e. q. ij. s. i. vbi ex-
plicabimus singu-
la posita in descri-
ptione. dicitur au-
tem matrimoniu
quasi matris muni-
um. id ē officiu. h-
quare dicitur potius a
matre q- a patre
qui ē actor gene-
racōis vt diceret
p- mrimiu. s. n. q:
plura onera ma-
trimonij subit et
tolerat mulier. est
enim in oceptu g-
uaba in ptu colo-
rola in lactāto la-
boriosa. e- de con-
uer. in si. e. ij. fuit
aut institutum in
pabilo. xxxij. q. ij.
s. hys ita. et an-
te peccatū. de pe-
di. ij. s. romanos.
v. adam. Causā tñ sololis p- creāde vt reparetur lapsus angelorum
de h- w. o. di. i. h- duo. et fuit institutum hys verbis. h- nūc os tē. ex-
tra. de biga. debitu. Alij dicūt q- alijs verbis scz hys. crescite et mul-
tiplicamini. h- eredo q- illis verbis vñ ē dñs tñ vt p- cepet p- carnalez
omix. ionē sic ptz ex eo qd etiā post diluuiū eisdē verbis vñ ē dñs
ad noe et filios eius iam p- tē vxoratis. sicut etiā mrimoniū secundo
institutū post peccatū ad remediū vt vitaretur fornicacō. vt. xxxij. q.
. ij. s. hys ita. Cause aut matrimonij quedā sunt per quas contrahitur
matrimoniu vt spōsalia et consensu. quedā ppter q- et harum quedam
sūt p- cipales vt vitacō fornicacōis suscepcō sololis. alie secundarie
que sunt multe vt pulcritudo femine diuicie. amicorum copia. pacis
ref. macō. Bona matrimonij. sūt tria fides. ples sacm. j. e. q. ij. omne.
Impedimenta matrimonij sūt. xvi. que dicuntur in glosa. h- sūt cau-
se que impediūt mrimoniū scz votū ordo hirus dispar cultus error. pso-
ne error obicōnis agnacō ligacō. publice honestatis iusticia. enormi-
tas telicū impossibilitas coeundi temp- feriaz. interde m ecclesie co-
actio etas furor verūtāmē quedam ex hys impediūt o- trahēdū h- con-
tractū non dirimūt vt infra dicitur. et h- omnia hys versibz tenotāt
Votū obicō violētia spūalis. p- ximitas error. dissilūqz fides. Culpa di-
es vitit- honoz ordo ligacō sanguis. Quā sit affinis qz coire nequit
h- hys habitū iungas et atē sic qz furore. h- si canonico vis consentire ri-
gou. Te de iure vtant iura subire t- h- habitus impedit sed nō diri-

māducatis siue bibitis siue aliquid
aliud faciatis in nomine domini no-
stri ihesu xpi facite. i q- viuim- mo-
uemur et sumus. De temporum q-
q- obseruatoribus scribit augusti-
nus in encheridion.

Quare peccm est obſuare mē-
ſes et annos.
Vis extimaret
quam magnum peccatum fit dies
obseruare et menses et annos et tē-
pora sicut obseruant qui certis die-
bus siue mensibus siue annis volunt
vel nolunt aliquid inchoare. eo q- se-
cundum vanas doctrinas hominum
fausta vel in fausta existimant tem-
pora. nisi huius mali magnitudines
ex timore apostoli pensaremus qui
talib- ait. Timeo ne forte sine cau-
sa laborauerim in vobis. Idem sup
epistolam ad galathas.

Intelligat lector ad tantū pe-
riculū anime pertinere super-
ficioſas temporum obseruationes
ut dicat apostolus. Timeo ne forte
sine causa laborauerim in vobis. Quā-
quamuis tanta celebritate vel au-
toritate per orbem terraz in eccle-
sijs legatur. plena sūt tñ ouenticu-
la nostra hominib- qui tempora re-
rum augendaz a mathematicis ac-
cipiūt. Jam vero ne aliquid incho-
tur. aut edificioruz aut huiusmodi
quorumlibet operum diebus quos
egipciacos vocant. sepe em nos mo-

mit. q- qui cleri. vel w. s. h. u. i. b. cōtra q: nec impedit fm eum. s. h-
etas impedit matrimoniu et furor carēs in euallo. xxxij. q. vij. neqz.

Quod uouentes. hic intitulatur questio pma qua
queritur an teneat matrimoniu a uolente o- trahēdū et q- non te-
neat. pbat vsqz ad. s. hys omnib- auctatibus. postea allegat
incontrarium vsqz ad. s. ul. et hanc o- trahētatem soluit satis bene. s.

xxv. j. di. s. ul. q-
vix licet pma ca-
pitula intelligant
de w. o. sole. m. i.
alia d- simplici ar.
e- qui cle. vel w.
meminimus. j. e. e.
i. vbi dicit et vñ
ste laicali sub te-
stimonio episcopi
b. dicit q- n- refert
ā votū sit simplex
an solēne q: vtrū
qz dirimit matri-
moniu. solēnta
tes em ipē nō sūt
de sba. vti. sed h-
refert an sit votū
de pñti siue cū so-
lēntate siue sine
illa vt uoueo cōti-
nentiā h- impedit
et dirimit et sic in-
telligit h- capla
prima vsqz ad cas-
pitulū nuptiarum
an sit de futuro q-
improprie dicit w-
tum id est quedāz
pmissio de futuro
voto emittēdo vt
si dico ego. pmit-
to q- uoueo con-
tinentiam post an-
num mortua vxo-
re mea. vel pmit-
to q- intrabo reli-
gionē vel cōsue h-
impedit sed nō di-
rimit ut cap- nup-
ciaz. et. sequētibz
Alij dicūt q- nullū
votū dirimit quia
qua rōne dirime-
ret votū solēne et
simplex cum idem
sit in sba. solēnta
tes em non sunt d-
substantia h- ipa cō-
stitutio ecclie dirim-
it si post votum
solemne factum

nere non dubitat. **I**tem ieronim-
sine incantacōe herbas vel petras

Demonium licet habere
sustinenti licet petras vel her-
bas habere sine incantacōe.

Incipit causa vicesima septima.

Vidam votū ca-
stitatis habens
d- spōsavit sibi ux-
orem. illa priorū
cōditioni renun-
ciās trāstulit se
ad aliū et nupht

illi. Ille cui p- s. des- p- s. a fuerat re-
petit eā. **I**tem p- m- u. querit an oiu-
gū possit esse inter uouentes. **S**e-
cundo an liceat sponse a sponso rece-
dere et alij nubere. **D**

Quod vero uouentes matri-
monia contrahere non pos-
sunt multis auctoritati-
bus probatur. In concilio nam-
qz carthaginensi capitulo quarto

o- trahatur. ego dico q- nullum votum est solemne nisi cū q- s. deuouet
se religioni alicui. vt alijs duobz modis in sequēti caplo. vñ si coram
tota ecclia diceret quis h- verba uoueo o- mētiā si o- traheret teneret
mrimoniū. que ē em racō quare o- stitucō ecclie magis debeat spectare
ad illa vta que solemmiter fiunt q- ad puata dūmodo possit ecclesie
o- stare siue p- testes siue p- ofessionem p- priam alicuius qd votū fecerit
q- cōtē em o- stat ecclesie p- ofessionē vel p- testes d- notōiū et sic debe-
ret ecclia dirimere matrimoniu post illd- votū o- trahēdū. Io. tu breuiter
dicas q- p- fessio tacita vel exp- ssa alicuius religionis impedit contra-
ctum et o- trahēdum. vt extra de regula. uduā. xxvj. di. qd- m- roga-
sti. et e- de regul. o- sult. et. c. statuimus. et p- cētēti caplo. que exp- sse h-
dicūt. et cū alijs dicit deuoueo me huic religioni ibi p- fessio o- timent-
tie tacite intelligitur et religionis exp- ssa. ordo sūt impedit si est sa-
cer. nam ibi intelligitur tacita o- mētia fca cū solemnitare et ex cō- s-
ne ecclesie. et illa semp tacita obicō vel exp- ssa vel cō- s- hō ecclie solēnt-
zat. votum. sic micidi h- b- b- b- v- vitetur dicendum.

Sicut bonum. vidue. h- h- istis specificeat de omnibz intelligi debz
Minoribus. j. x. annū. vel. xij. vel. xiii. et ducūtur minores an-
nis multipliciter quantum ad discrecōz vsqz ad septemū. ut. C. d. iur-
deli. si infanti. Itē quātū ad matrimoniu vsqz ad. xij. quātū ad mu-
lieres. quātū ad masculū vsqz ad. xiii. Itē quātū ad factōnem testa-
menti vsqz ad. xiii. annum in masculo. in femina vsqz ad. xij. ff. qui.